

**СЪВРЕМЕНО БАЛКАНСКО КИНО – НАЦИОНАЛНИ СПЕЦИФИКИ И
ТОЧКИ НА ПРЕСИЧАНЕ**
**CONTEMPORARY BALKAN FILM: NATIONAL SPECIFICS AND MEETING
POINTS**

Лектор

проф. д-р Ингеборг Братоева
Prof. Ingeborg Bratoeva, PhD
Тел. 02944 24 14; 0888 226 521
E-mail ingeborgbratoeva@gmail.com

Хорариум:

30 лекционни часа.

Начин за оценяване:

Защита на проект

Анотация:

Курсът е предназначен за докторанти от всички хуманитарни специалности в институтите на БАН. Той е изграден върху историята на киното от Балканския регион. Курсът запознава с кинематографиите (по азбучен ред) на Албания, Босна и Херцеговина, Гърция, Косова, Македония, Румъния, Словения, Сърбия, Турция, Хърватска, Черна Гора и бивша Югославия, от зараждането им до наши дни, като акцентът е върху съвременните им практики. Специфично кинематографичните процеси се обвързват с широк контекст – фолклорен, народнопсихологически, социалнополитически. Очертават се общите тематични линии, аналогичните процеси и взаимовръзките между отделните балкански кинематографии, за да се открие художествената специфика на киното от региона.

Отделните теми и лекции са придружени от видеопроекции.

Материалът е разпределен в 30 академични часа и курсът се зачита и кредитите се оформят след успешна защита на проект.

Annotation:

The course is designed for doctoral students in all soft sciences across the institutes of BAS, drawing on the history of film in the Balkans. The course familiarises with the film industries in abecedarian sequence: Albania, Bosnia and Herzegovina, Greece, Kosovo, Macedonia, Romania, Slovenia, Serbia, Turkey, Croatia, Montenegro and the Former Yugoslavia, since their earliest days until now, accentuating their contemporary practices. The cinematic processes proper are treated in a broader context: folk, sociopolitical and of national psychology. Shared thematic lines, similar processes and interplays between certain Balkan film industries are given in a broad outline to highlight the creative specifics of Balkan film.

Each topic or lecture is followed by a screening.

The course includes 30 lectures and upon its completion the students have to pass a test and successfully deliver a project to earn academic credits.

Учебна програма и основна литература

Учебна програма

1. Пионери на киното на Балканския полуостров. Развитие на национални кинематографии в региона в периода до края на II СВ.
2. Комерсиални жанрове (комедия, мелодрама, музикален филм) и културна традиция в Балканското кино.
3. Комерсиални жанрове и тоталитаризъм - югославска комедия и партизански екшън (Соя Йованович и Жика Митрович); румънска историческа суперпродукция, “хайдушки екшън” и “мамалига уестърн” (Серджу Николеску)
4. Гръцкото кино през 50-те и 60-те години на 20 век – Михалис Какоянис
5. Югославският “нов филм” през 60-те и 70-те години на 20 век - Александър Петрович, Душан Макавеев, Пуриша Джорджевич, Боштиан Хладник, Ватрослав Мимица
6. Румънска психологическа драма през тоталитарния период – Ливиу Чулей, Мирча Данелюк, Лучан Пинтилие
7. Мит и идентичност в гръцкото кино след 1974 г. – Тео Ангелопулос
8. Турска социална драма - Йълмаз Гюней, Атиф Йълмаз, Йомер Кавур, Метин Ерксан, Йомер Акад
9. Югославското кино през 80-те години на 20-ти век – Емир Кустурица
10. Социално-критичната вълна в югославското кино след “епохата на Тито”: Сърджан Каранович, Горан Паскалевич, Горан Маркович, Райко Гърлич, Столе Попов
11. Постюгославско кино - възникване на нови национални кинематографии. Сърджан Драгоевич, Милчо Манчевски, Джордже Милославелич, Зринко Огреста, Данис Танович, Алдемир Кенович, Сърджан Колевич, Радивое Андрич, Пиер Жалица, Игор Штерк
12. Турското кино на границата между двете столетия – европеизъм, модерност и традиция. Нури Билге Джейлан, Зеки Демиркобуз, Йешим Устаоглу, Йозан Алпер, Селим Гьонеш, Семих Капланоглу и др.
13. Турски телевизионен сериал
14. Румънска нова вълна. Кристиан Мунджиу, Кристи Пую. Корнелиу Порумбою. Раду Мунтеан. Флорин Шербан, Калин Петер Нецер.
15. Автори от Балканите с множествени културни идентичности и приносят им за развитието на европейското кино – Емир Кустурица, “младите турци на немското кино” (Фатих Акин, Айше Полат, Томас Арслан), Ясмин Диздар, Ферзан Йозтепек и др.

Основна литература

1. *Акин, Фатих*. В клинч. Историята на моите филми. София: Колибри, 2014.
2. *Анохин, И. Г.* Киноискусство Югославии. Москва, 1966.
3. *Братоева, Ингеборг*. Балканско кино деја ви - Кино, 2003, бр. 3, 25-27.
4. *Братоева, Ингеборг*. Балканско кино вместо балкански синдром. - Кино, 2001, бр.1, стр.11-13.
5. *Братоева, Ингеборг*. Балканското кино открива „щастливия финал” - Кино, 2005, бр. 2, 43-45.
6. *Братоева, Ингеборг*. Вятърът на промените в платната на Кита – Кино, 2001, бр. 2, 20-23.
7. *Братоева, Ингеборг*. Лудост, смърт и любов по балкански, ЛИК, 2006, №4, 60-61.
8. *Братоева-Даракчиева, Ингеборг*. Балканско арткино. – Изкуствоведски четения 2012. Сборник. С.: Институт за изкуствознание, с. 86-95.
9. *Братоева-Даракчиева, Ингеборг*. Европейско кино – глобално и локално. София: РИВА, 2013, 231 стр.
10. *Братоева-Даракчиева, Ингеборг*. Травма и стереотип в постюгославското кино. – Във: Изкуствоведски четения 2005. Сборник. С.: Институт за изкуствознание, с. 190-197.
11. В света на киното. Сборник. *Тодор Андрейков*. I, II, III том. София: Държавно издателство Народна просвета, 1982-1983.
12. Двадцать лет югославского фильма. Белград, 1965.
13. *Гусеинов, А. А.* Турецкое кино. Москва, 1978.
14. *Дончева, Гергана*. Образът на Балканите в балкански и западни филми. Стратегии за представяне. София: Фабер, 2010, 315 стр.
15. Кино Югославии, Москва, 1978.
16. Кино. Энциклопедический словарь. Москва: Советская энциклопедия, 1986.
17. *Кустурица, Емир*. Смъртта е непотвърден слух. София: Колибри, 2012.
18. *Парамонова, К. К.* Киноискусство Румынской Народной Респубблики. Москва, 1965.
19. *Садуль, Жорж*. Всеобщая история кино. Том 5-6. Москва: Искусство, 1972-1979.
20. *Теплиц, Ежи*. История киноискуства, том 1-5, 1974.
21. 10 Best Turkish Films. Ankara: Ankara Cinema Association, 2004.
22. *Arslan, Savas*. Cinema in Turkey. A new critical history. Oxford University Press, 2011.
23. *Boglic, M.* Mit i antimit. Povijesno kriticke biljeske o jugoslovensko filmu, Zagreb, 1980.
24. *Dakovic, Nevena*. Balkan kao (filmski) zanr. Slika, text, nacija. Beograd: FDU, Institut pozoriste, film, radio I televiziju, 2008.
25. *DeCuir, Greg, Jr.* Yugoslav Black Wave. Polemical Cinema from 1963-72 in the Socialist Federal Republic of Yugoslavia. Belgrade: Film Center Serbia, 2011.
26. Filmografija jugoslovenskog igranog filma 1945-1980. *Branislav Obranic* – editor. Beograd: Institut za Film, 1981.
27. *Goulding, Daniel J.* Liberated Cinema: The Yugoslav Experience. Bloomington: Indiana University Press, 1985.
28. *Horton, Andrew*. The Films of Theo Angelopulos: a cinema of contemplation. Princenton, New Jersey: Princenton University Press, 1997.
29. *Iordanova, Dina*. Cinema of the Other Europe: The Industry and Artistry of East Central European Film. London & New York: Wallflower Press, 2003.
30. *Karalis, Vrasidas*. A History of Greek Cinema. New York: Continuum, 2012.
31. *Kosanovic, D.* War revolution movies. Zagreb, 1979.

32. *Nemes, Karoy*. Films of Commitment: Socialist Cinema in Eastern Europe. Budapest: Corvina, 1985.
33. Politics, Art and Commitment in the East European Cinema. *David W. Paul – editor*. London: Macmillan, 1983.
34. *Pop, Doru*. “The Grammar of the New Romanian Cinema”. In: ACTA UNIV. SAPIENTIAE, FILM AND MEDIA STUDIES, 3 (2010), p. 20.
35. Post New Wave Cinema in the Soviet Union and Eastern Europe. *Daniel J. Goulding – editor*. Bloomington and Indianapolis: Indiana University Press. 1989.
36. Retracting Images: visual culture after Yugoslavia. Leiden: Brill, 2012.
34. Romania's new wave is riding high. – In: The Guardian.
<http://www.guardian.co.uk/film/filmblog/2008/mar/25/canromaniasnewwavesustain>
35. *Scott, A.O.* „New Wave on the Black Sea”. The New York Times Magazine, 20 January 2008. <<http://www.nytimes.com/2008/01/20/magazine/20Romanian-t.html?pagewanted=all>>
36. The Cinema of the Balkans. (Eds.) *Dina Iordanova and Dusan Makaveiev*. London, New York: Wallflower Press, 2006.
37. *Stoil, Michael*. Cinema Beyond the Danube: The Camera and Politics. N.J.: Scarecrow Press, 1971
38. *White, A.* New Cinema in Eastern Europe. New York: Dutton, 1971.
39. *Zartaloudis, Thanos*. Against the laws of time: the cinematic thought of Theo Angelopoulos. In: *CARDOZO LAW REVIEW* [Vol. 31:4], 2010, p. 1329-1369.